



Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Нижньо-Станівецького психоневрологічного
будинку-інтернату

13.03.2024

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 13.03.2024 групою НПМ здійснено відвідування Нижньо-Станівецького психоневрологічного будинку-інтернату (далі – інтернат, заклад, ПНІ).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Круцюк Антон Володимирович, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Нікулін Віталій Андрійович, представник Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи;

Струц Олена Валеріївна, начальник відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Морозов Руслан Олегович, начальник відділу реалізації національного превентивного механізму у сфері охорони здоров'я Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Цикаленко Ірина Ігорівна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Паршакова Ольга Валеріївна, головний спеціаліст відділу реалізації національного превентивного механізму в закладах соціального забезпечення та освіти Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Прашко Олена Володимирівна, представник громадської організації;

Сидоренко Віта Миколаївна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Інтернат знаходиться за адресою: вул. Незалежності, буд. 52, с. Нижні Станівці, Вижницький р-н, Чернівецька обл., 59357.

Згідно з Положенням про Нижньо-Станівецький психоневрологічний будинок-інтернат, затвердженим розпорядженням Чернівецької обласної ради від 06.09.2021

№ 324 (нова редакція), інтернат є стаціонарним інтернатним закладом для соціального захисту, що утворюється для тимчасового або постійного проживання/перебування осіб із стійкими інтелектуальними та/або психічними порушеннями, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально-побутового обслуговування, надання медичної допомоги, соціальних послуг та комплексу реабілітаційних заходів і яким згідно з висновком лікарської комісії за участю лікаря-психіатра не протипоказане перебування в інтернаті.

Заклад розрахований на перебування 200 осіб. На день відвідування у ПНІ перебувало 192 особи. Усі підопічні інтернату – чоловіки, серед яких 43 підопічних – дієздатні особи, 145 підопічних – особи, визнані у встановленому законодавством порядку недієздатними, 5 підопічних – обмежено дієздатні особи, 122 підопічних перебувають під опікою/піклуванням закладу, 26 підопічних мають інших опікунів/піклувальників.

Особи, яким встановлено групи інвалідності – 190, 13 підопічних – ліжкові хворі, 57 підопічних відносяться до маломобільних груп населення.

Окрім того, до інтернату евакуйовано 7 внутрішньо переміщених осіб з Донецької області.

Штатна чисельність працівників інтернату складає 118,25 штатних одиниць, з яких 62,75 – медичний персонал (лікар-психіатр – 1,50; лікар-загальної практики-сімейний лікар – 1,0; лікар фізіотерапевт – 0,25; завідувач медичного відділення – 0,50; сестра медична старша (30%) – 1,0; сестра медична з дієтичного харчування – 1,0; сестра медична з фізіотерапії – 1,0; сестра медична з лікувальної фізкультури – 1,0; сестра медична з масажу – 1,0; фахівець з фізичної реабілітації – 1,0; дезінфектор – 1,0; сестра медична (30%) – 2,5; сестра медична (20%) – 2,0; сестра медична другої категорії – 1,0; сестра-господиня – 1,0; молодша медична сестра – 46,0).

В закладі вакантною є посада лікаря-психіатра, у зв'язку з чим виникають проблеми з якістю надання психіатричної допомоги.

Згідно з тарифікаційним списком працівників станом на 01.01.2024 в ПНІ працює 115 осіб, з яких 59 – медичний персонал (сестра медична старша – 1,0; сестра медична з дієтичного харчування – 1,0; сестра медична з фізіотерапії – 1,0; сестра медична з лікувальної фізкультури – 1,0; сестра медична з масажу – 1,0; дезінфектор – 1,0; сестра медична – 4,5; сестра медична другої категорії – 1,0; сестра-господиня – 1,0; молодша медична сестра – 46,0).

У 2023 році померло 13 підопічних ПНІ у віці від 49 до 80 років. З 01.01.2024 по 13.03.2024 в інтернаті померло 2 особи у віці 73 та 82 років.

Фінансування закладу за 2023 рік становить 19 963 000,00 грн – фінансування з обласного бюджету, 6 306 800,00 грн – перераховано з Пенсійного фонду, 1 222 500,00 грн – надходження з підсобного господарства та 5 275 500,00 грн – гуманітарна допомога.

Фінансування інтернату за січень-лютий 2024 року становить 2 914 600,00 грн – фінансування з обласного бюджету, 1 137 000,00 грн – перераховано з Пенсійного фонду, 70 800,00 грн – надходження з підсобного господарства та 271 700,00 грн – гуманітарна допомога.

Витрати на харчування на одну особу в день за січень-лютий 2024 року у ПНІ складають 85,80 грн, а витрати на медикаменти на одну особу в день складають 12,36 грн.

На кожного підопічного ведуться особові справи, укладаються договори про надання соціальної послуги. Однак на день відвідування закладу особові справи всіх підопічних відсутні у зв'язку із їх вилученням згідно з наказом директора Департаменту соціального захисту населення про утворення робочої групи з перевірки особових справ підопічних в обласних комунальних установах системи соціального захисту населення Чернівецької області від 12.02.2024 № 19.

Територія ПНІ огорожена, вхід і вихід з території здійснюється через пропускний пункт.

Заклад має два двоповерхові житлові корпуси, недобудований житловий корпус, адміністративну будівлю та інші господарські приміщення (фото 1, 2). На території облаштовані криті альтанки, лави для відпочинку (фото 3).

Підопічні забезпечені підгузками, сезонним одягом. Одяг підопічних персоналізований (фото 4).

Групою НПМ відмічено тісну співпрацю керівництва закладу з громадськими організаціями та фондами, зокрема ГО «Право на захист», Міжнародною організацією з міграції (МОМ).

Окрім того, ведеться активна робота із поновлення цивільної дієздатності підопічних (за період з 2018 року поновлено дієздатність 16 підопічним, 6 підопічних вибуло з інтернату та соціалізувались у громаду).

Згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.09.2020 № 2016 заклад отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики за спеціальністю організація і управління охороною здоров'я, психіатрія, фізіотерапія, терапія; за спеціальністю молодших спеціалістів з медичною освітою: сестринська справа.

У 2024 році 5 підопічних були госпіталізовані до комунального закладу охорони здоров'я. Протягом 2023 рік 135 підопічних постійно приймали лікарські засоби та 59 осіб приймали періодично.

Групою НПМ встановлено, що усі підопічні мають укладені декларації із сімейним лікарем. Заклад закуповує діагностичне медичне обладнання (наявний новий кисневий апарат та гематологічний аналізатор).

Відповідно до пункту 9 Типового положення про психоневрологічний інтернат, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 957 (далі - Положення), один раз на рік здійснюється огляд підопічних лікарсько-

консультативною комісією за участю лікаря-психіатра з метою вирішення питань щодо доцільності їх подальшого перебування в інтернаті та необхідності встановлення чи припинення опіки або піклування над ними.

Кімнати закладу не захлаблені меблями та технічними засобами на проходах.

Групою НПМ відмічено задовільний рівень дотримання санітарно гігієнічних вимог та дезінфекційних заходів.

Підопічні мають можливість користуватися власними речами та можуть вільно пересуватися корпусом та територією закладу.

У холах житлових корпусів та деяких кімнатах наявні телевізори для перегляду телепередач (фото 5).

Природне та штучне освітлення в житлових кімнатах закладу задовільне.

Банно-пральний комплекс ПНІ облаштовано 5 пральними та 6 сушильними машинами.

У закладі наявні медичні ширми, чим забезпечується право на приватність (фото 6).

У будівлі денного перебування облаштовано кабінет культорганізатора, в якому працівник щоденно працює з підопічними. Для проведення вільного часу підопічні, які виявляють бажання, малюють картини по номерам, беруть участь в інших заняттях відповідно до стану їх психічного здоров'я (фото 7, 8).

Корпуси обладнані автоматичною пожежною сигналізацією. Вікна закладу не заграбовані, наявні схеми евакуації в кожному корпусі. Окрім того, у ПНІ є затверджений План евакуації осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення Нижньо-Станівецького психоневрологічного будинку-інтернату Чернівецької області. У корпусах інтернату наявні вогнегасники та забезпечено їх своєчасне обслуговування (фото 9). У разі відключення електроенергії заклад забезпечений генераторами, запасом дров та твердим паливом. У закладі наявний бойлер, розрахований на 8 тонн води (фото 10).

У закладі наявне підсобне господарство, яке призначене для забезпечення ПНІ продуктами харчування власного виробництва.

Харчоблок інтернату перебуває в належному санітарному стані (фото 11). Підопічні забезпечені чотириразовим харчуванням, у тому числі дієтичним, наявне денне та перспективне меню. Під час відвідування встановлено, що 34 підопічних отримували дієтичне харчування, з яких 23 підопічних – у зв'язку із зниженою вагою, 9 підопічних – у зв'язку із цукровим діабетом та 3 особи – з надлишковою масою тіла.

Працівниками харчоблоку відбираються, маркуються та належно зберігаються добові проби з приготовлених страв (фото 12). Під час відвідування не виявлено прострочених продуктів харчування, температура в холодильниках відповідає встановленим нормам.

У коридорах житлових корпусів є бутлі з питною водою та посудом для пиття у доступному для підопічних місці (фото 13).

Окрім того, відповідно до результату санітарно-мікробіологічного дослідження від 22.01.2024 № 1, 2, виданого Кіцманським відділом Чернівецької районної філії Державної установи «Чернівецький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», питна вода у закладі відповідає ДержСанПіНу «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»

2.2.4-171-10.

Під час відвідування відбулося спілкування з 63 підопічними та 15 працівниками закладу.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 25.05.2023. За результатами попереднього відвідування НПМ виявлено:

- на території закладу розташована недобудова, яка може нести загрозу та небезпеку для підопічних;

- у зв'язку з вакантною посадою лікаря-психіатра не організовано огляд підопічних лікарсько-консультативною комісією за участю лікаря-психіатра з метою вирішення питань щодо доцільності їх подальшого перебування в інтернаті та необхідності встановлення чи припинення опіки або піклування над ними;

- не затверджено директором інтернату склад реабілітаційної комісії з визначенням її голови та план роботи комісії;

- під час огляду особових справ недієздатних підопічних не виявлено декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу;

- під час опитування підопічних, ними звернуто увагу, що деякі працівники з числа молодшого медичного персоналу допускають фізичне та психологічне насильство;

- порушення норми площі житлових кімнат;

- недостатня кількість твердого інвентарю;

- при огляді кімнат виявлено ліжкового хворого підопічного, який не забезпечений функціональним ліжком;

- в деяких житлових кімнатах та кімнатах для дозвілля відчувається їдкий запах сечі;

- санітарно-гігієнічний стан харчоблоку знаходиться у незадовільному стані;

- обідні столи без гігієнічного покриття або скатертини;

- рукомийник знаходиться на вулиці в аварійному стані;

- питна вода в кулері є непридатною для споживання;

- виявлено недостатню організацію культурно-дозвіллевих заходів;

- санвузли не обладнані кабінками;

не здійснюється співпраця з місцевим центром надання безоплатної правової допомоги недієздатним підопічним при поновленні їхньої дієздатності;

до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) персоналу не включено пункти про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

За результатами попереднього відвідування НПМ вносились такі рекомендації:

1. Чернівецькій обласній раді:

врегулювати питання щодо вжиття заходів безпеки, пов'язаних із розміщенням на території ПНІ недобудови;

вжити заходів для покращення матеріально-технічного забезпечення ПНІ.

2. Департаменту соціального захисту населення Чернівецької обласної військової адміністрації взяти на контроль усунення недоліків, вказаних у звіті.

3. Адміністрації ПНІ:

організовувати не менше ніж один раз на рік огляд підопічних лікарсько-консультативною комісією за участю лікаря-психіатра з метою вирішення питань щодо доцільності їх подальшого перебування в інтернаті та необхідності встановлення чи припинення опіки або піклування над ними;

заповнити вакантну посаду лікаря-психіатра;

затвердити склад реабілітаційної комісії з визначенням її голови та план роботи комісії;

організувати підписання особисто підопічними або їх законними представниками декларацій із сімейним лікарем;

забезпечити дотримання стандартів щодо норм площі та забезпечення меблями та твердим інвентарем кімнати підопічних;

забезпечити проведення санітарно-гігієнічних, протиепідемічних, протипожежних заходів, а також заходів щодо надання якісних соціальних послуг, упровадження нових форм і методів надання соціальних послуг підопічним;

покращити організацію культурно-дозвілєвих заходів;

забезпечити організацію підвищення кваліфікації, перепідготовки, атестації, супервізії, тренінгів проти професійного вигорання працівників інтернату;

внести до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) обов'язок щодо заборони катування;

налагодити співпрацю із центром надання безоплатної правової допомоги.

За результатами опрацювання звіту Департаментом соціального захисту населення Чернівецької обласної військової адміністрації та Нижньо-Станівецьким психоневрологічним будинком-інтернатом поінформовано Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про виконання наданих рекомендацій, а саме:

щодо заповнення вакантної посади лікаря-психіатра установа неодноразово зверталася до медичних установ області, медичних закладів освіти та до Департаменту охорони здоров'я Чернівецької обласної державної адміністрації, однак наразі ведеться посилена робота щодо залучення на роботу до інтернату лікаря-психіатра;

з метою дотримання стандартів ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» було розпочато будівництво нового корпусу на території закладу, проте через недостатність фінансування, завершення будівництва відклалося на невизначений час;

проводяться заходи щодо забезпечення підопічних твердим інвентарем у межах фінансової спроможності закладу;

у закладі підсилено проведення санітарно-гігієнічних, протиепідемічних, протипожежних заходів, а також заходів щодо надання якісних соціальних послуг підопічним;

у інтернаті проводяться роботи щодо переобладнання кабінки санвузлів та приведення їх у відповідність до державних будівельних норм для установ соціального захисту населення;

у приміщенні їдальні установи встановлено нові рукомийники в кількості 4 штуки;

всі ліжкові хворі перебувають на першому поверсі в одному із спальних корпусів та забезпечені функціональними ліжками;

розробляється план дій щодо покращення організації культурно-масових заходів та іншого проведення дозвілля підопічних установи;

впродовж першого півріччя 2023 року працівники інтернату прийняли участь у двох виїзних тренінгах проти професійного вигорання, які було проведено представниками міжнародної організації з міграції;

буде внесено до посадових інструкцій працівників пункт щодо заборони катування та інших жорстоких, або таких, що принижують гідність, видів поведінки та покарання;

керівництвом інтернату проведено зустріч з представниками центру надання безоплатної правової допомоги щодо подальшої співпраці, а також заплановано зустріч та проведення семінару між представниками центру та підопічним інтернату.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. Групою НПМ встановлено, що на території установи наявна недобудова (житловий корпус), в підвальному приміщенні якої облаштоване найпростіше

укриття. Підвальне приміщення потребує ремонту та не може експлуатуватись як захисна споруда, оскільки не відповідає Вимогам щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579 (далі – Вимоги). Зокрема, усупереч пункту 6 розділу II Вимог вхід до укриття облаштований дерев'яним пандусом з великим кутом нахилу, що не забезпечує вільний доступ усередину особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення. Окрім того, підвальне приміщення знаходиться у неналежному санітарному та технічному стані, зокрема відсутня система вентиляції, наявні ознаки підтоплення, відсутній запас продуктів харчування, засобів надання медичної допомоги (фото 14, 15, 16, 17, 18, 19).

Порушення права на захист від катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 28 Конституції України, стаття 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 1 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання).

2. Незважаючи на надану раніше інтернатом інформацію, групою НПМ встановлено, що до посадових інструкцій персоналу не включено пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, як це передбачено статтею 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

3. У закладі наявний дефіцит медичного персоналу, зокрема на день відвідування вакантна посада лікаря-психіатра та лікаря-терапевта, наявний дефіцит середнього медичного персоналу. Недостатність персоналу може призводити до неефективного надання медичної допомоги підопічним, та є системною проблемою в організації надання медичних послуг у закладах соціального захисту.

Наразі у закладі перебуває велика кількість підопічних із прогресуючими захворюваннями, які потребують термінового дообстеження та лікування.

4. Встановлені випадки відсутності доступу підопічних до лікарської медичної допомоги. Під час дослідження медичної документації померлого підопічного Н. (Історія хвороби № 220) виявлено, що відповідно до медичної документації підозру на онкологічне захворювання у підопічного було встановлено ще у 2017 році, коли підопічний прибув до закладу. У 2021 році лікарем-урологом рекомендовано проведення консультації лікаря-онколога, яка відповідно до медичної документації

не була проведена. Протягом багатьох років підопічний не обстежувався з приводу наявного захворювання. 05.12.2023 підопічний був оглянутий лікарем-урологом, який встановив діагноз «Об'ємне утворення сечового міхура. Макрогематурія». 19.12.2023 було проведено УЗД органів черевної порожнини та сечовидільної системи, встановлено наявність новоутворення. 25.12.2023 була констатована смерть підопічного.

5. Підопічний С. (Історія хвороби № 21) страждає на пахово-калиткову килу, звернувся до групи НПМ через наявність попірлості в ділянці кили. Під час вивчення медичної документації підопічного встановлено, що він був оглянутий лікарем-хірургом під час щорічного огляду, проте жодних рекомендацій стосовно наявного захворювання підопічному надано не було.

6. Група НПМ звернула увагу, що щороку підопічні оглядаються лікарями, які у переважній більшості звертають увагу лише на наявність гострої патології та не залишають медичних рекомендацій у інших випадках. Через відсутність лікарів у закладі підопічні не отримують належну медичну допомогу, що призводить до погіршення їх стану здоров'я.

7. Заклад не забезпечений усіма необхідними лікарськими засобами відповідно до рекомендацій уніфікованих клінічних протоколів, розроблених у відповідності до стандартів надання медичної допомоги, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28.09.2012 № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України». Зокрема, у закладі майже відсутні нейрорепетичні препарати пролонгованої дії, що унеможлиблює виконання рекомендацій лікарів-психіатрів та призводить до погіршення стану здоров'я підопічних, які потребують лікування, проте його не отримують.

8. У порушення Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні», підопічні, які мають встановлену інвалідність не отримують належних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів за наявності відомостей, що підтверджують стійке порушення функцій організму, обумовлених захворюваннями, наслідками травм, які спричиняють обмеження нормальної життєдіяльності. Зокрема, під час вивчення медичної документації встановлено відсутність індивідуальних програм реабілітації осіб з інвалідністю, а тому підопічні обмежені у можливості отримувати належну реабілітаційну допомогу.

9. Медична документація закладу не відповідає вимогам наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110. У закладі не ведеться форма первинної облікової документації № 025/о «Медична карта амбулаторного хворого», замість якої медичні працівники ведуть історії хвороби, які не відповідають встановленим формам, що значно ускладнює використання такої документації у закладах, які перебувають у єдиному медичному просторі.

Порушення права володіти, користуватися та розпоряджатися своєю власністю (стаття 41 Конституції України).

10. Хоча в інтернаті і створено комісію для використання та обліку особистих коштів підопічних відповідно до Порядку використання сум пенсій (щомісячного довічного грошового утримання) та/або державних соціальних допомог, нарахованих відповідно до законодавства дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, недієздатним особам та особам, цивільна дієздатність яких обмежена, які є вихованцями/підопічними дитячих будинків-інтернатів, психоневрологічних інтернатів, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 17.08.2018 № 1173 (далі – Порядок використання особистих коштів), кошти недієздатних підопічних не витрачаються на їх особисті потреби, а накопичуються на банківських рахунках, оскільки працівники закладу побоюються брати на себе відповідальність за їх витрачання.

Перелік товарів, які закупаються за особисті кошти недієздатних підопічних, є вкрай обмежений та стандартизований, що не враховує особисті побажання недієздатних підопічних. Зокрема, переважно закупаються продуктові набори: вода солодка, ковбаса, цукерки, печиво, цигарки.

На момент відвідування загальна сума коштів недієздатних підопічних, накопичена на банківських рахунках, становить понад 1 200 000,00 грн. Це призводить до порушення прав підопічних, потреби яких не задовольняються їх опікуном.

11. Групою НПМ встановлено, що соціальний працівник закладу є опікуном 122 підопічних. Така ситуація не дозволяє опікуну у повній мірі виконувати свої опікунські обов'язки та суперечить вимогам пункту 3.1 Правил опіки, затверджених наказом Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України від 26.05.1999 № 34/166/131/88 (далі – Правила опіки та піклування), відповідно до яких при призначенні опікуна (піклувальника) беруться до уваги його можливості виконувати опікунські обов'язки.

12. Окрім цього, значне навантаження на опікуна закладу призводить до порушення пункту 7 Порядку використання особистих коштів, а саме звернення про потреби піклувальників розглядаються рідше, ніж один раз на місяць, що не дозволяє задовольнити потреби всіх підопічних.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

13. У ході відвідування закладу групою НПМ встановлено перенаселення в окремих кімнатах підопічних, що є порушенням норм житлової площі на особу та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007).

Наприклад, площа однієї з кімнат становить 22,997 м², а сама кімната розрахована на 7 осіб. Відтак на одну особу припадає 3,29 м² (фото 20, 21, 22).

Зазначене створює умови, за яких порушуються передбачені чинним законодавством норми площі на особу (8-10 м²).

14. Не всі підопічні забезпечені в повній мірі твердим інвентарем відповідно до розділу VI Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857. Так, у деяких кімнатах не в достатній кількості є столи, стільці тверді, тумбочки приліжкові, шафи (фото 23).

15. На вікні у санітарно гігієнічній кімнаті відсутнє непрозоре скло або непрозора плівка (фото 24).

Окрім того, на вікнах житлових кімнат відсутні ручки для відкривання (фото 25).

Зазначене створює умови, за яких неможливе забезпечення приватності підопічним та наявності позитивного терапевтичного середовища, що не відповідає пункту 34 розділу III Стандартів Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводження чи покарання (далі – Стандарти КЗК).

16. Розпорядок дня в закладі підлаштований під потреби персоналу, а не підопічних. Так, зі слів підопічних, практикуються ранні підйоми (о 06:00), щоб персонал міг помити підлогу і здати зміну.

17. У житлових кімнатах інтернату відсутні кнопки виклику персоналу. У разі виникнення потреби у медичній допомозі у ліжкових хворих мешканців виникає проблема із запрошенням медичних працівників.

18. Не дотримано санітарно-гігієнічних вимог в умивальні їдальні, зокрема відсутнє мило та рушники. Персонал не допомагає та не контролює миття рук підопічними, що може призвести до спалаху інфекційних захворювань і є порушенням пункту 3 розділу 8 вимог Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт).

19. У порушення пункту 2 розділу 10 Державного стандарту на кухні закладу відсутня гаряча вода в раковині для миття рук.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, стаття 5 Закону України «Про психіатричну допомогу»).

20. Приміщення інтернату не пристосовані до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що не відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», а саме:

заклад не обладнано ліфтами або підйомниками, що унеможлиблює організацію прогулянок для маломобільних та ліжкових хворих підопічних;

в корпусі наявні необладнані пороги (фото 26);

верхні і нижні сходи не промарковані та не контрастують у відношенні до інших сходів сходового маршу і до горизонтальних площадок сходового маршу (фото 27);

у санітарно-гігієнічних приміщеннях не встановлено поручні або інші пристосування (фото 28).

Підлога в укрітті висипана камінням, що унеможлиблює пересування по приміщенню осіб, які належать до маломобільних груп населення.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 59 Конституції України).

21. Відповідно до статті 14 Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» підопічні інтернату є суб'єктами права на безоплатну правничу допомогу. Водночас адміністрація закладу повідомила, що на час відвідування відповідної співпраці з суб'єктами надання зазначеної допомоги не налагоджено, внаслідок чого підопічні позбавлені можливості звертатися за правничою допомогою.

При цьому, варто зазначити, що згідно з положеннями статті 25 Закону України «Про психіатричну допомогу» особи, яким надається психіатрична допомога, мають право на безоплатну юридичну допомогу з питань, пов'язаних з наданням їм психіатричної допомоги. Особи під час перебування у закладі з надання психіатричної допомоги, закладі соціального захисту осіб, які страждають на психічні розлади, мають право на спілкування з іншими особами, в тому числі з адвокатом або іншим законним представником, без присутності сторонніх осіб згідно з правилами внутрішнього розпорядку закладу з надання психіатричної допомоги.

Зі слів адміністрації закладу, така ситуація склалася через реформування територіально наближеного центру безоплатної правничої допомоги. Під час відвідування керівнику надано роз'яснення та контактну інформацію для укладання закладом договору про співпрацю.

Інші порушення.

22. Групою НПМ під час відвідування встановлено, що арматурні картки у закладі ведуться російською мовою, що порушує частину 1 статті 1 Закону України

«Про забезпечення функціонування української мови як державної», а саме єдиною державною (офіційною) мовою в Україні є українська мова (фото 29).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Чернівецькій обласній раді:

розглянути можливість додаткового фінансування закладу з метою усунення недоліків, викладених у звіті;

вжити заходів щодо заповнення вакантних посад медичного персоналу.

2. Чернівецькій обласній військовій адміністрації:

забезпечити контроль за додержанням прав підопічних;

вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності Нижньо-Станівецького психоневрологічного будинку-інтернату;

забезпечити інформування психоневрологічних інтернатів, які знаходяться на території Чернівецької області щодо ведення арматурних карток державною мовою.

3. Нижньо-Станівецькому психоневрологічному будинку-інтернату забезпечити:

облаштування укриття з урахуванням вимог чинного законодавства;

включення до всіх посадових інструкцій персоналу пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;

надання належної медичної допомоги підопічним відповідно до Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»;

штат медичного відділення медичними працівниками відповідно до потреб;

медичне відділення лікарськими засобами та виробами медичного призначення для надання належної медичної допомоги підопічним;

ведення медичної документації, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110;

здійснення реабілітаційних заходів відповідно до Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні»;

припинення практики опіки над великою кількістю недієздатних підопічних однією особою з числа працівників закладу;

реалізацію права недієздатних підопічних володіти, користуватися та розпоряджатися своєю власністю, відповідно до чинного законодавства;

дотримання норм житлової площі на особу;

дотримання Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних

установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857;

право підопічних на приватність, зокрема затонувати вікно у санітарно-гігієнічній кімнаті;

оснащення вікон житлових кімнат ручками для відкривання;

дотримання розпорядку дня підопічних;

обладнання житлових кімнат інтернату кнопками виклику персоналу;

дотримання санітарно-гігієнічних вимог в їдальні;

облаштування на кухні закладу гарячої води в раковині для миття рук;

облаштування житлових корпусів відповідно до норм ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

укладання закладом договору про співпрацю з центром безоплатної правничої допомоги;

ведення арматурних карток державною мовою.

Додатки: фотоматеріали на 8 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст відділу реалізації
національного превентивного механізму
в закладах соціального забезпечення та
освіти Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**



Антон КРУЦЮК

Фотоматеріали

фото 1



фото 2



фото 3



фото 4



фото 5



фото 6



фото 7



фото 8



фото 9



фото 10



фото 11



фото 12



фото 13



фото 14



фото 15



фото 16



фото 17



фото 18



фото 19



21

фото 20



фото 21



фото 22



22

фото 23

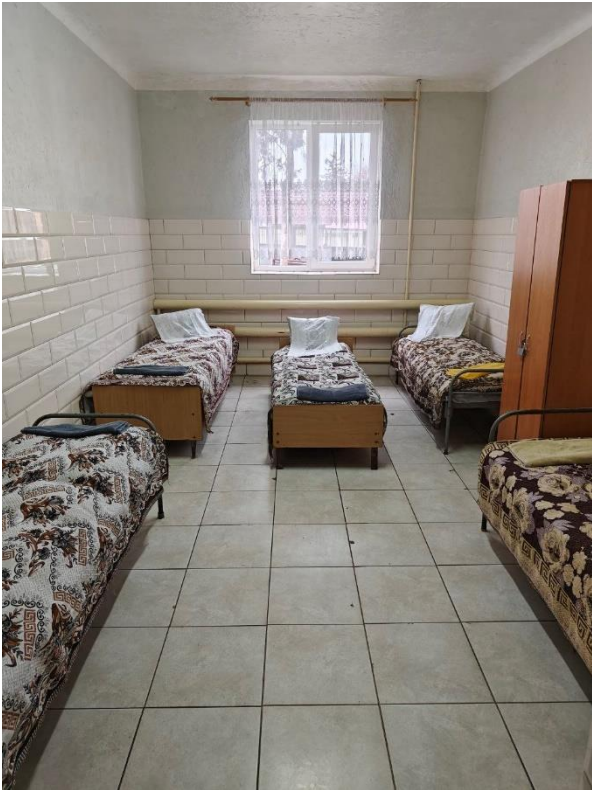


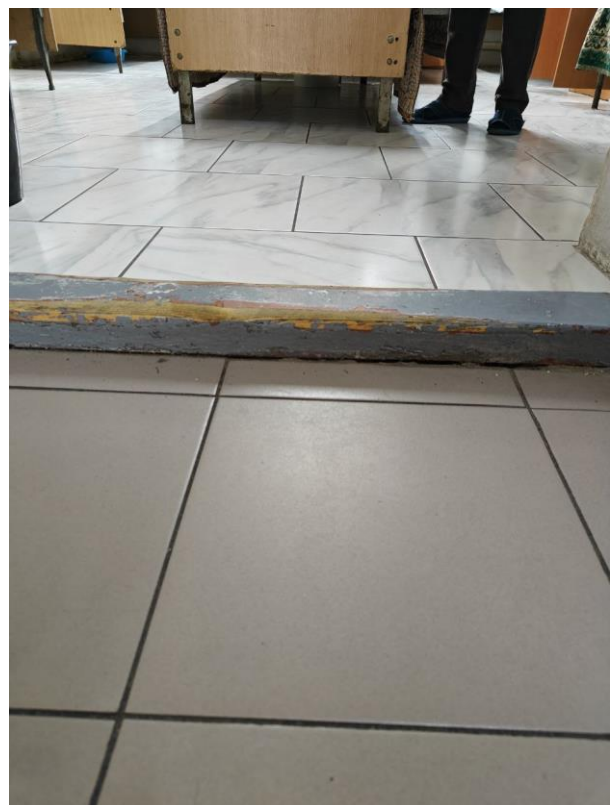
фото 24



фото 25



фото 26



23

фото 27



фото 28



фото 29

МПСЗН України
Для мушкетерів-інсталяційних істарельних
встановленнях-розробки-об'єктів-отворах:
Департамент соціального захисту
України, Чернівецької області
Чернівецького району (національного уряду-сестри)
59457, с. Нижній Станіш
Чернівецького району

Приложение № 3г
31/05/18

АРМАТУРНА КАРТОЧКА 31/18

(ф. и. о. подопечного)

Поступил в _____
Поменял в корпус _____ этаж _____ комнаты _____
Размеры одежды _____ размер обуви _____

ПРИМЕЧАНИЕ:

1. Верхний одеска, обувь выдается на установленный срок по востребованной арматурной карточке.
2. Постельное белье, верхнее платье х/б выдается на руки одним комплектом, меняется в течение дня из расчета трех смен.
3. Постельные принадлежности выдаются каждому проживающему в установленном порядке (3 раза в месяц).
4. Все материальные ценности, выдаются в личное пользование проживающим сестрой-хозяйкой под расписку.
5. Ответственность за правильность выдачи имущества, правильность произведенных записей в арматурную карточку, учет и отчетность возлагается на сестру-хозяйку.
6. Выдача подопечным нештампованого имущества категорически запрещается.
7. В случае пропажи имущества, сестра-хозяйка немедленно докладывает администрации учреждения.

Администрация.

Арматурная карточка в реестре записана.

«31» 05 2018 г.
Бухгалтер _____
(подпись)